

**T.C.
TİCARET BAKANLIĞI**

Sayı : 69602026-610 - 30.12.2020-60247962
Konu : Soru Önergesi (7/33933)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 24.09.2020 tarihli ve 43452547-120.07-E.713160 sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı yazıları ekinde yer alan, Malatya Milletvekili Sayın Veli AĞBABA tarafından verilen 7/33933 sayılı yazılı soru önergesinin cevabı hazırlanarak ekte sunulmuştur.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Ruhsar PEKCAN
Bakan

Ek : Soru Önergesi Cevabı (4 sayfa)

T.C.
TİCARET BAKANLIĞI

Malatya Milletvekili Sayın Veli AĞBABA' ya ait 7/33933 Sayılı Yazılı Soru Önergesine İlişkin Cevaplar:

Bakanlığımız görev ve yetki alanına giren hususlar itibarıyla, önergenize ilişkin cevaplarımıza aşağıda yer verilmiştir:

1-6) Bakanlık olarak Covid-19 döneminde hâlihazırda yürüyen dijitalleşme projelerine yenileri eklenerek, bir yandan içinde bulunduğumuz şartlara hızla adapte olurken, diğer yandan da firmalarımızın pandemi sonrası dünyada daha fazla ihtiyaç duyacakları araçlar onlara hızla sunulmaktadır. Bu kapsamda, Bakanlığımızca çeşitli hizmetler hayata geçirilmiş olup bunlar dört başlık altında aşağıda özetlenmiştir.

İç Ticaret Uygulamaları

Bakanlığımızca, salgının KOBİ'lerin ticari faaliyetleri üzerindeki olumsuz etkilerini azaltmak, KOBİ'lerin bu dönemde ticari faaliyetlerinde e-ticaretin sağladığı imkânlardan en etkin şekilde faydalanmalarını mümkün kılmak ve istihdamlarını korumalarını teşvik etmek amacıyla 08/05/2020-24/06/2020 tarihleri arasında «E-Ticaret Olarak KOBİ'lerin Yanındayız» dayanışma kampanyası düzenlenmiş olup kampanyaya 29 işletme/e-ticaret sitesi katılım sağlamış ve kampanyadan yaklaşık 135 Bin KOBİ yararlanmıştır. Ayrıca, kampanya kapsamında 7.076 kişiye istihdam sağlanmış, 3.761 KOBİ e-ticaret ile tanışmış ve KOBİ'lerimize vadesinden önce 1.2 milyar TL transfer edilmiştir.

Ayrıca, Covid-19 pandemi salgını sürecinde Bakanlığımızca esnaf ve sanatkârlar ile esnaf ve sanatkârlar meslek kuruluşlarına yönelik eğitim çalışmalarımız dijital ortamda devam etmiştir. Bu kapsamda Haziran ayı içerisinde 49 esnaf ve sanatkarlar meslek kuruluşuna uzaktan eğitim modeli ile Etnaf ve Sanatkar Bilgi Sistemi (ESBİS) eğitimi verilmiş, ayrıca Mayıs ayı içerisinde esnaf ve sanatkarlara ve kooperatiflere yönelik 14 adet eğitim videosu hazırlanarak söz konusu sosyal medya platformuna yüklenmiştir. Aynı zamanda, 61 ilimizde birlik genel sekreteri ve personeli ile 60 ilimizin sicil müdürleri ve personeline de online eğitim verilmiştir.

Diğer taraftan, tüketicilerin bilinçlendirilmesi amacıyla hazırlanan, düzenlenen veya katılım sağlanan eğitim materyalleri, seminerler, TV programları gibi rutin çalışma ve etkinliklerin yanı sıra aldatıcı reklamlar, tüketici ile satıcının yüz yüze gelmeden yaptığı alışverişleri temsil eden mesafeli satışlar, sosyal medya dolandırıcılığı, kredi kartı şifresi gibi kişisel bilgilerin alınması suretiyle dolandırıcılık konularında da kamu spotları (zorunlu yayın) yayınlanmıştır. Söz konusu yayınlara Bakanlığımızın veya Bakanlığımız Tüketicinin Korunması ve Piyasa Gözetimi Genel Müdürlüğü'nün YouTube sayfalarından da erişilebilmektedir. Tüm bu çalışmaların geribildirimini almak ve sonraki çalışmalarda referans olarak kullanmak amacıyla her yıl Türkiye genelinde Tüketici Profili ve Bilinç Düzeyi Araştırması yapılmakta, araştırma içeriğine yerleştirilen sorularla tüketicilerin ne kadarının dolandırıldığı ya da dolandırıcılık teşebbüsü ile karşı karşıya kaldığı ölçülmektedir.

Bakanlığımız dolandırıcılık konusunun içeriğine göre, ilgili kurum ve kuruluşlarla da işbirliği içinde çalışmaktadır.

Dış Ticaret Uygulamaları

“2573 sayılı Pazara Girişte Dijital Faaliyetlerin Desteklenmesi Hakkında Karar” çerçevesinde, e-Ticaret Sitelerine Üyelik, Sanal Ticaret Heyeti, Sanal Fuar Katılımı, Sanal Fuar Organizasyonu giderleri Bakanlığımızca desteklenmeye başlanmıştır. Bu kapsamda;

-Uluslararası niteliği haiz sanal fuarlara katılımcıların iştirak etmelerini sağlamak üzere İşbirliği Kuruluşlarınca düzenlenen sanal fuarlara katılım organizasyonlarına ilişkin;

a) Sanal fuar katılımı kapsamında yurt dışına yönelik internet, mobil ve benzeri dijital ortamları da içeren yazılı ve görsel iletişim veya reklam kampanyalarına dair hizmet giderleri,

b) Sanal fuar katılımının planlaması ve koordinasyonuna yönelik hizmet giderleri,

c) Eşleştirme ve ikili iş görüşmelerinin organizasyonuna ilişkin giderler,

ç) Sanal fuar katılımı kapsamında ana organizatöre ödenen giderler, % 50 oranında ve faaliyet başına 50.000 ABD Dolarına kadar;

-İşbirliği Kuruluşlarınca düzenlenen sanal fuar organizasyonlarına dair;

a) Sanal fuar organizasyonu tanıtımı kapsamındaki harcamaların en az %80'i yurt dışına yönelik olmak kaydıyla, internet, mobil ve benzeri dijital ortamları da içeren yazılı ve görsel iletişim veya reklam kampanyalarına dair hizmet giderleri,

b) Sanal fuar organizasyonun planlamasına ve koordinasyonuna yönelik hizmet giderleri,

c) Eşleştirme ve ikili iş görüşmelerinin organizasyonuna ilişkin giderler,

ç) Sanal fuar organizasyonunun gerçekleştirildiği platformlara ödenen giderler, % 50 oranında ve faaliyet başına 100.000 ABD Dolarına kadar, desteklenmektedir.

Bu kapsamda, 2020 yılında 8 adet sanal fuar düzenlenmiştir. Bu fuarlarda; 711 firmamızın katılımıyla 33.836'sı yabancı olmak üzere toplamda 57.213 ziyaretçi firma ile 48.985 iş görüşmesi gerçekleştirmiştir.

Ayrıca, 47 ülkeyi kapsayan 43 adet sanal ticaret heyeti (31'i sektörel, 12'si genel) düzenlenmiştir. Söz konusu sanal ticaret heyetlerinin tamamında; 818 firmamızca 2.036 yabancı firma ile 6.957 ikili iş görüşmesi gerçekleştirilmiştir.

Aynı zamanda, 2020 yılından itibaren, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB), Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM), Organize Sanayi Bölgeleri Üst Kuruluşu (OSBÜK), İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterlikleri (İBGS'ler) ve Ticaret ve Sanayi Odaları işbirliği ile gerçekleştirilen “Dış Ticaret Bilgilendirme Seminerleri” organizasyonlarına çevrim içi olarak devam edilmeye başlanmıştır.

Öte yandan, Kolay İhracat Platformu 28.08.2020 tarihindeki bir lansman ile kamuoyuna duyurulmuş ve yayına açılmıştır. Bu kapsamda, ihracatçılarımızın ihtiyaç duyduğu çok farklı bilgiler tek bir kanaldan kullanıcı dostu bir şekilde sunulurken, makine öğrenmesi algoritmaları gibi gelişen teknolojiler pazar seçimi konusunda onlara danışmanlık sağlayacaktır. Ulusal ve uluslararası halka açık ve ücretli veri tabanlarından temin edilen veriler ve bilgiler sürekli ve otomatik olarak ilgili sayfalarda yer almaktadır. Bu sayede güncel kalan bir içerik ücretsiz olarak firmalara sunulmaktadır. Robot, firmaların ihracat geçmişi ile birlikte ulusal ve

uluslararası kaynaklardan derlediği 10 binden fazla veri alanı için 10 milyon satırdan fazla veriyi kullanarak dört katmandaki modelleri çalıştırmakta ve her ülkeye bir skor hesaplayarak firmalarımıza hedef pazar önerileri sunmaktadır.

Bunların yanısıra, potansiyel pazar niteliğindeki ülkelere yönelik ihracatımızda artış sağlanması ve ihraç ürünlerimizin tanıtımı amacıyla, Bakanlığımız koordinasyonunda ve Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) organizasyonunda Genel Ticaret Heyeti programları düzenlenmektedir. Ancak, dünyada yaşanan Covid-19 salgını nedeniyle söz konusu heyetlerin Mart ayından itibaren fiziksel olarak gerçekleştirilmesi imkânı bulunmadığından, bahse konu heyetler sanal ortamda gerçekleştirilmektedir.

2020 yılının Mart-Aralık arasındaki dönemde, Özbekistan, Kenya, Hindistan, Nijerya, Pakistan, Kolombiya-Meksika, Almanya, Şili-Peru-Kolombiya-Meksika, Kazakistan, Filipinler, Endonezya ve Güney Afrika'ya yönelik olmak üzere toplam 12 Sanal Genel Ticaret Heyeti gerçekleştirilmiştir. Bunlardan, Şili-Peru-Kolombiya-Meksika'ya yönelik gerçekleştirilen heyetler kadın girişimcilerimize yönelik olarak düzenlenmiştir. Sanal Genel Ticaret Heyetlerine önümüzdeki günlerde Gana, Katar-Umman ve Hindistan ile devam edilecektir.

Diğer taraftan, Bakanlığımızın diğer bir çalışması blokzincir teknolojisi alanındadır. Avrupa Birliği'nde Güven Duyulan Uluslararası Blokzincir Uygulamaları Derneği (INATBA) Kamu Danışmanlık Kurulu'nun üyesi olarak çalışmalara katkı sağlanmaktadır. OECD ve Dünya Ticaret Örgütü'nün toplantı ve konferanslarına katılarak Bakanlığımızın tecrübeleri aktarılmaktadır. Aynı zamanda ikili görüşmeler yapılmakta ve uluslararası örgütlerle çalışmalar devam etmektedir.

Gümrük Uygulamaları

Bakanlığımız, gümrük iş ve işlemlerine yönelik olarak Tek Pencere Sistemi, Liman Tek Pencere Sistemi, Konteyner ve Liman Takip Sistemi, Denizyolunda Varış Öncesi Gümrükleme, Transit Araç Takip Programı, TIR Sistemine Kabul İşlemlerinin Elektronik Ortama Aktarılması, Teminat Mektuplarının Elektronik Ortama Aktarılması, Yolcu Beraberi Numune, Sergi ve Fuar Eşyası Beyan Formu, Gümrük Tarife Arama (TARA) Programı, Elektronik Tebligat Sistemi, Elektronik Ticaret Gümrük Beyannamesi, Özel Fatura Gümrük İşlemlerinin Elektronik Yapılabilmesi, Serbest Bölgeler Bilgi Sistemi (SEBİS), Yetkilendirilmiş Yükümlü Sertifikası (YYŞ) Başvurularının Elektronik Ortama Alınması, Geri Verme veya Kaldırma Başvuru Formlarının Elektronik Ortama Alınması, İhracatta Kâğıtsız Gümrük Projesi, Menşe İspat ve Dolaşım Belgelerinin Elektronik Ortamda Düzenlenmesi (MEDOS) Projesi uygulamalarıyla ticaret erbabımıza yönelik dijitalleşme bağlamında çalışmalar yürütülmüştür.

Yönetim, Eğitim ve Bilgilendirme Uygulamaları

“Sanal Ticaret Akademisi”, Mart 2020 tarihinde vatandaşlarımızın kullanımına açılmış olup 24 bin 927 kişi siteye giriş yapmıştır. Toplam 24 ders, 1.000 ekran, 3 sertifika programı ücretsiz olarak sunulmaktadır. 81 ilimizden kayıtlı kullanıcıların bulunduğu platformda, bugüne dek Dış Ticaret Programı'na 9.761 kişi kayıt yaptırmış ve 2.047 kişi sertifika almış; İç Ticaret Programı'na 4.034 kişi kayıt yaptırmış ve 1.163 kişi sertifika almış; Girişimcilik Programı'na 7.963 kişi kayıt yaptırmış ve 1.840 kişi sertifika almaya hak kazanmıştır.

2010/8 sayılı “Uluslararası Rekabetçiliğin Geliştirilmesinin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ” kapsamında yürütülmekte olan UR-GE Projeleri çerçevesinde gerçekleştirilecek eğitim faaliyetlerinin çevrimiçi platformlar üzerinden gerçekleştirilmesine olanak sağlanmıştır. Buna ilaveten, UR-GE Projeleri ile 2014/8 sayılı Pazara Giriş Belgelerinin Desteklenmesine İlişkin Karar çerçevesinde yürütülmekte olan Küresel Tedarik Zinciri Yetkinlik Projeleri’ ne pandemi nedeniyle 6 ay ilave süre verilmiştir.

Ayrıca, Bakanlığımızın ihracatçılara sunduğu destekleri içeren, “kolaydestek.gov.tr” isimli siteye bu yıl içerisinde hizmet sektörüne yönelik desteklere ilişkin bölümler eklenmiştir. Bakanlığımızın dijital dönüşümü için bir eylem grubu kurulmuş olup bu grup vasıtasıyla gelişen teknolojilere ilişkin konularda konunun uzmanları ile Bakanlığımız uzmanları bir araya gelmektedir.

Öte yandan, Bakanlığımız ile Amazon Türkiye, TOBB ve Boğaziçi Üniversitesi’nin ortaklaşa hayata geçirdiği “BiTıkla Avrupa” eğitimleri, salgın döneminde sanal ortama taşınarak devam edilmiştir. Yine bu dönemde, firmalarımızın karşılaştıkları zorlukları aşmalarına destek olmak üzere TOBB ve Facebook ile işbirliğine gidilerek Facebook İstasyon’ da KOBİ’lere yönelik “çevrim içi eğitim platformu” hizmete açılmıştır. Platformda Bakanlığımızın sunduğu hizmetlerin anlatıldığı tam 6 ana başlıkta 45 video hazırlanmıştır. Anılan işbirliği ücretsiz olup bu kapsamda bir harcama yapılmamıştır. Videolar, Mal ve Hizmet Sektörü İhracata Yönelik Devlet Destekleri, Esnaf ve Sanatkârlar İçin Yararlı Kaynaklar, Uluslararası Anlaşmalar & Avrupa Birliği, Gümrük İşlemleri, İç Ticaret ve Tüketicinin Korunması başlıklarındadır.

Bakanlığımızca "Kadın ve Genç Girişimci İhracatçı Yetiştirme Programı-Export Akademi" hayata geçirilmiştir. Program 2020 Nisan ayından itibaren tüm KOBİ’lerin ve ihracatçılarımızın erişimine açılmıştır. Program kapsamında gerçekleştirilen eğitimlere bugüne kadar 3.500’ün üzerinde girişimci katılım sağlamıştır. Diğer bir Proje olan “Kadın Girişimci Fiziki Network” projesi ile ulusal düzeyde tüm kadın girişimcilerimize ulaşılması ve gerekli bilgilendirmelerin yapılabilmesi amaçlanmaktadır. Proje pandeminin ardından 2020 yılı Mayıs ayında elektronik ortama taşınmış ve “Kadın Girişimci Online Networkü” olarak güncellenmiş olup proje kapsamında 40 ilde fiziki/online toplantılar gerçekleştirilmiştir. Söz konusu toplantılara yaklaşık 1.300 kadın girişimci katılım sağlamıştır.

Ayrıca, Bakanlığımızca çalışmaları sürdürülen “Ulusal Kadın İhracatçı Network Platformu Projesi” ile kadın girişimcilerin ihracata yönelmelerine katkı sağlayacak şekilde, kolay ve güvenilir bir çevrede iş yapmalarını ve ihtiyaç duydukları şekilde network oluşturmalarını sağlamak amacıyla, web sitesi ve mobil uygulamadan oluşan bir platform geliştirilmektedir. Yine Bakanlığımızca çalışmaları sürdürülen “Melek Yatırımcı Programı” kapsamında, melek yatırımcılarla yeni iş fikirlerine sahip girişimcileri bir araya getirmek amacıyla web tabanlı bir platform oluşturulması çalışmaları devam etmektedir.

Diğer taraftan, 12 Kasım’da lansmanı gerçekleştirilen “81 İlde İhracata İlk Adım Programı” ile 81 ilde özellikle üretim kapasitesi olan KOBİ’lerimizin ihracat yapmaya başlaması sağlanacaktır. Bu program ile üretici firmalarımıza tek tek dokunarak ihracat gerçekleştiremeyen her ilden, sektörden ve büyüklükten firmalar tespit edilecek ve birebir iletişim kurularak ihtiyaçları ortaya konacaktır. Sonrasında her firmanın ihtiyacına özel olarak hem bilgi birikimi hem tecrübesiyle onlara yol gösterecek rehberler belirlenecektir. Firmalarımız ve rehberlerimizin birlikte çalışarak ihracat yapmalarının önündeki engellerin tek tek kaldırılması amaçlanmaktadır. Yoğun bir analiz çalışmasının ardından üretim kapasitesi olduğu halde ihracat yapamayan firmalarımız tespit edilmiştir. Beş ilde hızla tamamlanacak pilot uygulama sonrasında 81 ilimizin tamamına yayılacak program ile Anadolu’nun her

köşesinde en küçük firmalarımıza kadar uzanarak girişimcilerimize terzi işi bir rehberlik hizmeti sunulacaktır.

Üretici/ihracatçı firmalarımızı büyük yabancı tedarikçilerle bir araya getirdiğimiz Özel Nitelikli Alım Heyeti programlarına da sanal ortamda devam edilmektedir. Bu kapsamda, 157 üretici/ihracatçı firmamızın Kuveyt, Kırgızistan, Brezilya, İsrail, G. Kore, Tanzanya, Tunus, Hindistan, Peru, Gürcistan ve Mali'den olmak üzere 11 ülkeden 13 büyük süpermarket zinciri/toptancı firma ile sanal ortamda ikili görüşmeler gerçekleştirmesi sağlanmıştır. Sanal Özel Nitelikli Alım Heyetlerine Rusya, Kırgızistan, Moldova, Filistin, Kuveyt, Vietnam ve Portekiz'den farklı ithalatçı firmalarla devam edilmesine yönelik çalışmalar sürdürülmektedir.

Bakanlığımız, Türk iş dünyasının dış pazarlardaki ilk temas noktası ve temel bilgi kaynağı olmaya, elektronik platformlardan yararlanmak suretiyle, pandemi sürecinde de devam etmektedir. Bu çerçevede, ihracatçılarımızın Ticaret Müşavirlerimizle sanal ortamda bir araya getirildiği "Ticaret Müşavirlerimizle Elektronik Sohbetler" etkinlikleri, tüm iş dünyamıza açık olarak ve geniş katılımı ile gerçekleştirilmektedir. 05.06.2020-17.12.2020 tarihleri arasındaki dönemde 46 farklı ülkede yapılan 48 etkinliğe toplam 9.480 kişi katılmıştır.

Tüm bunlara ilaveten, dijitalleşme çalışmaları kapsamında Bakanlığımızca, 27.05.2020 tarihli ve 31137 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanarak yürürlüğe giren "2573 sayılı Pazara Girişte Dijital Faaliyetlerin Desteklenmesi Hakkında Karar" a ilişkin 2020 yılı için öngörülen tahmini bütçe ise yaklaşık 8.000.000 TL' dir.

Öte yandan, vatandaşlarımızın korunmasına yönelik faaliyetler kapsamında denetim çalışmaları devam etmekte olup gerekli durumlarda denetim sonucu düzenlenen Soruşturma Raporları gereği yapılmak üzere ilgili kurumlara sevk edilmektedir.